সুলতানা রেজিয়া

ইলতুৎমিছৰ জীয়েক সুলতানা ৰেজিয়া আছিল ভাৰতৰ প্ৰথম মহিলা সম্ৰাজ্ঞী। অভাগিনী যুৱক অধিকাৰিণী ৰেজিয়া মাত্ৰ চাৰি বছৰৰ বাবে কাৰ্য পৰিচালনা কৰি নিজৰ যোগ্যতা আৰু পাৰদৰ্শিতাৰ পৰিচয় দিব পাৰিছিল। সেইবাবে পিতৃ ইলতুৎমিছে উত্তৰাধিকাৰ সূত্ৰে ৰাজকীয় পৰিবাৰে জীয়েক ৰেজিয়াক হে সিংহাসনৰ উত্তৰাধিকাৰী বুলি ঘোষণা কৰি গৈছিল।

মধ্যযুগৰ ধৰ্মীয় কট্টৰতাৰ প্ৰতীক ভাৰতৰ এগৰাকী সম্ৰাজ্ঞীৰ পদে দেশ শাসন কৰিছিলে যে যেনেকৈ ৰেজিয়াৰ বাবে আছিল এক ঐতিহাসিক ঘটনা। সেয়া আছিল তেৰ শতিকাৰ তুৰ্কী সকলৰ উত্থানৰ সময়। কিন্তু ৰেজিয়াৰ ৰাজত্ব কালে কালে বৰ্ধিষ্ণু হৈছিল বিদ্যাসকলৰ মুক্ত কাৰণ সদিও দিল্লীৰ তুৰ্কী বিদ্যাসকলে ৰেজিয়াক সমৰ্থন কৰিছিল কিন্তু লাহোৰ, মুলতান, হাঁচি, সাতগাঁও আদি শাসনকৰ্তাসকলে নিজাম-উল-মুল্ক নামে এজন বিদ্যাৰ অধীনত ৰেজিয়াৰ বিৰুদ্ধে বিদ্ৰোহ কৰি দিল্লী অৱৰোধৰ পৰিকল্পনা কৰে। এই প্ৰতিটি পাই ৰেজিয়াই কূটনীতিৰ জৰিয়তে বিদ্ৰোহীসকলৰ ঐক্য বিনষ্ট কৰি অতি কঠোৰ হাতেৰে তেওঁলোকক দমন কৰে।

এইদৰে ৰাজত্বৰ আৰম্ভণিৰ ষড়যন্ত্ৰ বিফল কৰি এইবাৰ ৰেজিয়াই ৰাজ্য-শাসনত মনোযোগ দিয়ে। তেওঁ খাজা মুহাবজুদ্দিনক মন্ত্ৰী পাতি ৰাজ্যৰ প্ৰধান বিদ্যাবাবাবোৰ পুনৰ বণ্টন কৰে। প্ৰদেশসমূহক ক্ষেত্ৰফল বন্ধন মিমুক্তি দিয়ে। লোৱা ৰোৱাৰ পৰা লক্ষ্মণাৱতী লিখে এই অঞ্চলৰ পৰা তেওঁ স্বীকৃতি আদায় কৰে। আগোপাছি বাংলাৰ পুনৰ তুৰ্কী ও অধীনতা মানি লয়।

Scanned with CamScanner

এইদিকে তুলতাবস খেজিয়াই একাকী সকল সম্পত্তি হিসাবে অধিগ্রহণ করে। লাহে লাহে তেওঁ সকলো ক্ষমতার অধিকারিণী হোৱাৰ প্ৰস্তুতি আৰম্ভ কৰে। তেওঁ নিজৰ আত্ম-পৰ, অপৰ-বুৰঞ্জৰ অদিত পৰিবৰ্তন ঘটাই এজন পুৰুষদৰে ৰাজ্যকাৰ্য পৰিচালনা কৰিবলৈ লোৱাত গোড়া দুকী বিষয়াসকল অসন্তুষ্ট হৈ পৰে। অৱোধাৰি খেজিয়াই ইয়াকুত নামৰ এজন কৃতদাসক বিশেষ অনুগ্ৰহ দিয়াত দুকী বিষয়াসকল তেওঁৰ বিৰুদ্ধে ষড়যন্ত্ৰত লিপ্ত হৈছিল। এই ষড়যন্ত্ৰত খেজিয়াৰ এজন-দুজন বিষয়া আইতিগিন, ভাটিণ্ডাৰ শাসনকৰ্তা আল্টুনিয়া তথা পঞ্জাবৰ শাসনকৰ্তা কবীৰ খাঁই মুখ্য ভূমিকা গ্ৰহণ কৰে। ষড়যন্ত্ৰৰ সকলো আঁচনি সম্পূৰ্ণ হোৱাত এইসব কবীৰ খাঁই 1240 খ্ৰীঃত লাহোৰত বিদ্ৰোহ কৰে আৰু খেজিয়াক তলৈ নিয়াই হত্যা কৰাৰ আঁচনি কৰে। কিন্তু সকলোকে আঁচৰিত কৰি খেজিয়াই কবীৰ খাঁক পৰাস্ত কৰি আত্মসমৰ্পণ কৰায়। এইবাৰ আইতিগিনে ভাটিণ্ডাত বিদ্ৰোহ কৰে আৰু এই বিদ্ৰোহ দমন কৰিবলৈ যোৱা খেজিয়াক ৰণক্ষেত্ৰমূলকলৈয়ে বন্দী কৰা হয়। ইফালে খেজিয়াই আল্টুনিয়াক বিয়া কৰাই সুখত দিল্লীত সিংহাসন উমৈহতীয়া কৰে। কিন্তু সেয়া সকলে লগ এৰি পলমই যোৱাত অৱশেষত এদিন দুৰ্কাইতে হাতত দিল্লীৰ সদ্য প্ৰতাপী সম্ৰাজ্ঞী তুলতাবস খেজিয়াই প্ৰাণ বিসৰ্জন দিলে।

Scanned with CamScanner